

در گفت‌وگوی فرهیختگان با مدیر کل دفتر برنامه‌ریزی و بودجه سازمان میراث فرهنگی مطرح شد

ایران ۹۴میزبان ۵میلیون گردشگر خارجی

■ رشد ۳۱/۶ درصدی بودجه سازمان میراث فرهنگی در سال ۱۳۹۴

عکاسی: فرشاد عبدالله

بودجه باستان‌شناسی به پژوهشگاه بازگشت

مسعود نوری تاکید می‌کند کل بودجه اعتبارات پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری از محل بودجه عمومی دولت ۳۲ میلیارد و ۸۱۱ میلیون تومان است. این اعتبارات برای مصارف فعالیت از جمله ارائه خدمات آزمایشگاهی در حوزه های مرتبط با حفاظت و مرمت، تهیه اطلس جامع میراث کشور، همکاری در تبیین حساب های اقماری گردشگری، اجرای مطالعات کاوش های مربوط به طرح های عمرانی، اجرای کاوش محوطه های تاریخی، توسعه فناوری رباتیک در کاوش های باستان شناسی، صدور مجوز کاوش و نظارت بر اجرا، مطالعه شناسایی و امکان سنجی پروژه های بخش میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استفاده می شود. اعتبارات بودجه پژوهشگاه به سه بخش تقسیم می شود؛ اعتبارات هزینه‌ای ۲۰ میلیارد تومان، درآمدهای اختصاصی ۸ میلیارد تومان، ۴ میلیارد و ۱۱۲ میلیون تومان است که در مجموع سهم این اعتبارات ۳۲ میلیارد و ۸۱۱ میلیون تومان است. از سوی دیگر بودجه باستان شناسی در دولت نهم و دهم به استان ها واگذار شد، اما در بودجه ۱۳۹۳ و همچنین بودجه ۱۳۹۴ این بودجه مجدد زیر نظر پژوهشگاه هزینه می شود که رقم آن از ۱۲ میلیارد تومان در سال ۱۳۹۳ به ۲۰ میلیارد در سال ۱۳۹۴ رسید. پژوهشگاه برای فعالیت های خود اهداف متعددی را دنبال می کند که از جمله این اهداف می توان به دستیابی جایگاه علمی و فناوری در سطح ملی و منطقه ای بر پایه پژوهش و توسعه مدیریت دانش در حوزه های میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و دستیابی به رتبه قابل قبول در نظام رتبه بندی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، قرار گرفتن در میان ۱۰ پژوهشگاه برتر کشور اشاره کرد. همچنین این پژوهشگاه اهداف کمی مانند صدور ۱۸۰ مجوز کاوش باستان شناسی، اجرای ۴۲ کاوش، ۱۶۵ طرح پژوهشی و ۵۷ چاپ کتاب را نیز دنبال می کند.

مانند نیروی انتظامی، وزارت راه مسکن و شهرسازی، خارجه، وزارت راه مسکن و شهرسازی، وزارت کشور، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان حج و زیارت، سازمان محیط‌زیست، سازمان صداوسیما، شهرداری و ده‌ها دستگاه دیگر درگیر کارهای اجرایی هستند.

درآمدهای حاصل از صنعت گردشگری زمینه مناسبی را برای ایجاد اشتغال و ارزآوری کشور فراهم می‌کند و می‌تواند گزینه‌ای مناسب برای جایگزینی درآمدهای نفتی باشد. صنایع‌دستی نیز با توجه به علم‌نایز به سرمایه‌گذاری زیاد در مقایسه با سایر رشته‌های صنعتی، تامین قسمت عمده مواد اولیه مصرفی از منابع داخلی و پتانسیل بالا در اشتغالزایی و ارزآوری درکنار بخش گردشگری می‌تواند زمینه‌ساز توسعه کشور شود.

سهم بودجه امسال سازمان در لایحه بودجه سال ۹۴ کل کشور چقدر است و چه میزان از این سهم به حوزه گردشگری تعلق گرفته است؟
بودجه سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در سال ۱۳۹۴ از محل اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مبلغ پنج هزار و ۷۱۸ میلیارد و ۳۰۸ میلیون ریال است که نسبت به سال ۹۳ از رشدی معادل ۳۱/۶ درصد برخوردار بوده است.

درصد برخوردار بوده است. در این میان سهم حوزه گردشگری در

بودجه بر اساس آمار

با نگاهی به جدول اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در برنامه پنجم توسعه و

عنوان	عملکرد سال ۱۳۹۰	عملکرد سال ۱۳۹۱	عملکرد سال ۱۳۹۲	مصوب سال ۱۳۹۳	لایحه سال ۱۳۹۴
سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	۱,۵۳۱,۹۴۷	۶۶۹,۳۹۲	۱,۳۲۸,۷۸۷	۲,۳۵۷,۴۷۰	۳,۱۴۶,۳۰۸
تأمین، آماده سازی و اداره موزه‌ها و ابنیه تاریخی (درآمد)	۸,۹۱۳	۳,۸۹۴	۲۰,۰۰۰	۱۹۴,۰۰۰	۳۵۰,۰۰۰
کمک‌های فنی و اعتباری به بخش غیردولتی برای توسعه صنایع دستی	-	-	۱۵۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	-
توسعه زیرساخت‌ها و تأسیسات گردشگری و حمایت از بخش میراث فرهنگی و صنایع دستی	-	-	-	۲۷۱,۶۰۰	۲۸۰,۰۰۰
جمع کل (ارقام به میلیون ریال)	۱,۵۴۰,۸۶۰	۶۵۳,۲۸۶	۱,۳۹۸,۷۸۷	۲,۹۲۳,۰۷۰	۳,۷۷۶,۳۰۸

ایران‌شهر

ف

احیای تالاب یک ضرورت برای مردم و دولت

#

اکنون در دولت این مساله روشن شده است که برای رونق زندگی مردم در سیستان، احیای تالاب هامون بیش از پیش ضروری است، از این رو توجه ویژه دولت به این موضوع باعث شد در بودجه سال آینده ردیف اعتباری اختصاصی برای حفاظت و احیای این تالاب لحاظ شود. از این رو ۵۰ میلیارد ریال برای مطالعه، حفاظت و احیای تالاب‌های هامون در بودجه سال ۹۴ اختصاص داده شده است که امیدواریم با مدیریت مناسب این اعتبار بخش گسترده‌ای از مطالعات و اقدامات احیای تالاب‌ها در سال آینده انجام شود.
اکنون سازمان تهیه و تدوین برنامه مدیریت جامع حوضه آبریز تالاب‌های هامون را با مشارکت تمام دست‌اندرکاران و جوامع محلی در دستور کار خود دارد.

گزارش

نگاهی به اعتبارات سازمان محیط‌زیست در لایحه بودجه

فرهیختگان|مجموع اعتباراتی که برای سازمان حفاظت محیط‌زیست در بودجه سال ۱۳۹۴ لحاظ شده، ۲۳۲ میلیارد تومان است که با در نظر گرفتن اعتبار استانی که رقمی بالغ بر ۱۷۰ میلیارد تومان است، مجموع اعتبارات این سازمان در سال ۱۳۹۴ به ۴۰۰ میلیارد تومان می‌رسد.

درلایحه بودجه سال ۱۳۹۴ سازمان حفاظت محیط‌زیست، ۲۳۲ میلیارد تومان نیز برای احیای تالاب‌های استان فارس، هامون، انزلی و دریاچه ارومیه لحاظ شده است. بودجه سازمان محیط‌زیست در دو بخش اعتبارات تملک و دارایی و هزینه‌ای اعطا می‌شود که در بودجه سال ۱۳۹۴ در مقایسه با بودجه سال ۱۳۹۳ در بخش هزینه‌ای ۱۵ درصد و در بخش تملک و دارایی ۳۵درصد افزایش داشته است.

بودجه محیط‌زیست در سال ۱۳۹۳

اما بودجه ۱۳۹۳ سازمان محیط‌زیست نسبت به سال ۱۳۹۲ رشد ۵۰درصدی داشت و تصور همه این بود که با اختصاص این بودجه می‌توان بسیاری از مشکلات محیط‌زیست را برطرف کرد.

در ان زمان سیدمحمد مجابی، معاون سازمان محیط‌زیست به انتقاضی بودن بودجه کشور درسال ۱۳۹۳ اشاره کرد و گفت: «اعتبارات کل سازمان مرکزی حفاظت محیط‌زیست از ۹۰میلیارد تومان در سال ۱۳۹۲، به ۱۷۰ میلیارد تومان رسید. همچنین اعتبارت هزینه‌ای از ۲۲ میلیارد تومان به حدود ۳۰ میلیارد تومان رسید و اعتبارات تملک دارایی نیز به ۱۴۰ میلیارد تومان ارتقا پیدا کرد.»

نکته‌ای که باید به آن توجه داشت این است که سازمان محیط‌زیست پس از روی کار آمدن دولت یازدهم عزم خود را برای حفاظت از محیط‌زیست کشور جزم کرد، اما با مشکلاتی همچون خشک شدن دریاچه ارومیه، تالاب انزلی، دریاچه هامون، افزایش آلودگی هوا، افزایش ریزگردها،

بزین نامرغوب، آلوده شدن رودخانه‌ها و تالاب‌ها، کاهش وسعت جنگل ها مواجه شد که بی‌شک رفع رافع معضلات نیازمند بودجه بیشتر و نیروی کارآمد است که سازمان محیط‌زیست همچنان در این حوزه با مشکلات جدی‌ای روبه‌رو است.

مقایسه بودجه سازمان محیط‌زیست در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

اتفاقی که در دولت دهم افتاد این بود که زمانی که بودجه سال ۱۳۹۲به مجلس فرستاده شد نه‌تنها سازمان محیط زیست با افزایش بودجه روبه‌رو نشد بلکه با وجود مشکلات متعدد محیط‌زیستی بودجه سازمان متولی در آن دوران ۳۵درصد کاهش داشت و همچنین اعتباراتی که به سایر دستگاه‌ها برای مباحث محیط‌زیستی اعطا می‌شد کاهش ۲۵ درصدی داشت.

از سوی دیگر سهم بودجه فصل محیط‌زیست در بین سایر فصل‌ها (حدود یک درصد از کل بودجه) به دلیل تغییر رویکردها و اهداف در این بخش در دولت دهم کاهش پیدا کرد و همین بی‌توجهی به تأمین بودجه و اعتبارات موجب شد خود دولت نیز جزء تخریب‌کنندگان محیط‌زیست محسوب شود. برخلاف رشد ۳۷درصدی در سال ۱۳۹۱ درسال ۱۳۹۲ به دلیل تورم بسیار بالا و وضع وخیم اقتصادی، محیط‌زیست کشور قربانی اقتصاد شد. در حوزه اعتبارات هزینه‌ای بودجه جاری سازمان، با وجود الزام قانونی به افزایش حقوق‌ها، کاهش عرصدهی داشت.

بررسی انطباق لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ با احکام و اهداف برنامه پنجم توسعه کشور بیانگر این موضوع بوده است که این لایحه با اولویت‌ها و مضللات زیست‌محیطی کشور همخوانی چندانی نداشت، اما گزارشی که مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی درباره اعتبارات محیط‌زیست در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ارائه داد، الزامات زیست‌محیطی چندانی دیده نشده بود و به این معنی بود که دولت برای تنظیم لایحه بودجه خود در نظام برنامه‌ریزی و بودجه‌ریزی کشور توجه زیادی به محیط‌زیست و رعایت مسائل زیست‌محیطی در عملکرد سایر ارگان‌ها نکرد. یکی از دلایل اثبات این امر نتایج گزارش بررسی شاخص عملکرد محیط‌زیست توسط مرکز سیاست‌گذاری و قوانین دانشگاه «پیل» آمریکاست که نشان داد ایران از میان ۱۳۲ کشور جهان با کسب نمره ۴۲/۷۳در مقام ۱۱۴ جهان قرار گرفته درحالی که در سال ۲۰۱۰ با کسب نمره ۶۰در مقام ۷۸ جهان و در سال ۲۰۰۸ میلادی با نمره ۷۶/۹در رتبه ۶۷ جهان قرار داشت و همه این شاخص‌ها در بودجه‌بندی سال ۱۳۹۱ نشان از کم‌اهمیت قائل شدن مسائل زیست‌محیطی از سوی دولت داشت.

در قرن بیست و یکم بیشتر کشورهای در حال توسعه، پیشرفت و توسعه را بدون نگاه زیست‌محیطی دنبال نمی‌کنند. در نتیجه اعتباراتی که در بودجه سالانه به‌عنوان «بودجه محیط‌زیست» در نظر گرفته می‌شود از اهمیت بالایی برخوردار است. حال باید منتظر بمانیم و ببینیم سازمان حفاظت محیط زیست با افزایش بودجه خود در سال ۹۴ تا چه اندازه می‌تواند مشکلات و مضللات زیست‌محیطی را که به آن اشاره کرده‌ایم با کمک کارشناسان حل کند. این در حالی است که بارها معصومه ابتکار رئیس سازمان حفاظت محیط زیست از برنامه‌های این سازمان برای بهبود وضعیت مسائل زیست‌محیطی در سال‌های آینده خبر داده است و اولویت این برنامه‌ها را احیای دریاچه ارومیه، تالاب هامون و سایر تالاب‌های کشور اعلام کرده است.

”

اتفاقی که در دولت دهم افتاد این بود که زمانی که بودجه سال ۱۳۹۱به مجلس فرستاده شد نه‌تنها سازمان محیط زیست با افزایش بودجه روبه‌رو نشد بلکه با وجود مشکلات متعدد محیط‌زیستی بودجه سازمان متولی در آن دوران ۳۵درصد کاهش داشت.

و همچنین اعتباراتی که به سایر دستگاه‌ها برای مباحث محیط‌زیستی اعطا می‌شد کاهش ۲۵ درصدی داشت.

”

چندی پیش درباره راه‌اندازی موزه‌های منطقه‌ای گفته بودید، این طرح در چه مرحله‌ای است؟

عملیات اجرایی ساخت ۱۳ موزه منطقه‌ای کشور در استان‌های خراسان‌رضوی، بوشهر، خوزستان، آذربایجان‌شرقی، آذربایجان‌غربی، اصفهان، فارس، همدان، یزد و گیلان از سال ۱۳۸۴ آغاز شده است و پروژه موزه منطقه‌ای خراسان‌رضوی تا پایان امسال به بهره‌برداری خواهد رسید. اما براساس پیش‌بینی‌های به عمل آمده قرار است عملیات اجرایی سایر پروژه‌ها تا پایان سال ۱۳۹۷به اتمام برسد.

اتفاق افتاد. در توسعه زیرساخت‌ها و تأسیسات گردشگری و حمایت از بخش میراث فرهنگی و صنایع دستی نیز در سال های مذکور شاهد پیشرفت خاصی نبوده‌ایم، اما در بودجه مصوب سال ۱۳۹۳ و لایحه پیشنهادی ۱۳۹۴ اعتبارات این سازمان با رشد مواجه شده است.

عنوان شاخص	واحد تعارف	سال ۹۴
تعداد گردشگران ورودی به کشور	نفر	۵,۲۵۰,۰۰۰
درآمد حاصل از گردشگران ورودی میانگین هر نفر	میلیون دلار	۸,۹۷۷
تعداد گردشگران داخلی	میلیون نفر شب	۱۰۲
حجم گردش مالی گردشگری داخلی	میلیاردریال	۳۳,۰۰۰
تعداد گردشگران خروجی از کشور	نفر	۶,۹۰۰,۰۰۰
مبالغ هزینه شده توسط گردشگران خروجی هر نفر	میلیون دلار	۱۰,۳۵۰
کل میزان تولید ناخالصی ملی بخش گردشگری	میلیارد دلار	۱۱,۳۶۹
تعداد هتل‌های کشور به تفکیک درجه	باب	۱۱۱۰
تعداد تخت‌های اقامتی کشور	تخت	۲۳۰,۰۰۰
درصد اشتغال آتای واحدهای اقامتی در سال ۱۳۹۱	درصد	۴۹/۸